

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2789

Vragen van de leden **Driessen** en **Van Vliet** (beiden PVV) aan de minister van Financiën en de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken over *ontwikkelingsbank FMO* (ingezonden 2 mei 2012).

Antwoord van minister **De Jager** (Financiën), mede namens de staatssecretaris van Buitenlandse Zaken (ontvangen 13 juni 2012) Zie ook Aanhangsel Handelingen, vergaderjaar 2011–2012, nr. 2645.

Vraag 1

Klopt het dat 51 procent van de aandelen van FMO in handen is van de Nederlandse staat?¹

Antwoord 1

Ja, zie pagina 26 van het onlangs met de Kamer besproken Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen.

Vraag 2

Klopt het dat meer dan 90 procent van het eigen vermogen van FMO bijeengebracht is door de Nederlandse belastingbetaler?²

Antwoord 2

Ja, zie inderdaad de in de voetnoot genoemde pagina 27 van het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen.

Vraag 3

Klopt het dat de directeur van FMO, Nanno Kleiterp, vorig jaar in totaal maar liefst 429 000 euro verdiende? Klopt het dat de twee andere leden van de raad van bestuur, Nico Pijl en Jurgen Rigterink, vorig jaar 355 000 resp. 321 000 euro verdienden?³

Antwoord 3

De aangehaalde bedragen zijn inclusief pensioenstortingen en de waarde van overige beloningsbestanddelen. Het feitelijk ontvangen vaste en variabele salaris over 2011 bedroeg respectievelijk 316 000 euro, 241 000 euro en 241 000 euro. Zoals vermeld in het Jaarverslag beheer staatsdeelnemingen

¹ Jaarverslag FMO 2011, pagina 4.

² Jaarverslag beheer staatsdeelnemingen 2010, pagina 27.

³ Jaarverslag FMO 2011, pagina 62.

2010 is in 2009 met FMO overeenstemming bereikt over een nieuw en gematigder beloningsbeleid dat resulteerde in een salaris voor een nieuwe CEO van maximaal 300 000 euro (vaste en variabele bezoldiging). Op verzoek van FMO is recentelijk met de aandeelhouders overeenstemming bereikt over afschaffing van de variabele bezoldiging, en een gedeeltelijke conversie daarvan naar vaste beloning, en dientengevolge een verdere matiging van het bezoldigingsbeleid. Dit jongste beloningsbeleid (vastgesteld bij de AVA 2012) resulteert in een totaal vast jaarsalaris voor een nieuwe CEO van maximaal 270 000 euro, zijnde 10% lager dan het beloningsplafond van 300 000 euro op basis van het in 2009 vastgestelde beleid. De beloningen van de nu zittende bestuurders zijn van vóór het nieuwe beloningsbeleid uit 2009. Tegelijkertijd met de meest recente aanpassing (2012) van het bezoldigingsbeleid hebben de huidige bestuurders er vrijwillig mee ingestemd dat het afschaffen van de variabele beloning ook voor hen een neerwaartse aanpassing van de bezoldiging betekent. Voor de huidige CEO is met ingang van dit jaar een totale vaste bezoldiging overeengekomen van 296 000 euro, zijnde ruim 6% lager dan zijn totale (vaste en variabele) beloning over 2011.

Vraag 4

Deelt u de mening dat dergelijke salarissen totaal niet passen bij een instelling actief op het terrein van ontwikkelingshulp?

Antwoord 4

De bedrijven waarin de staat deelneemt opereren doorgaans in een private, commerciële omgeving met een wisselende mate van concurrentie. Het zijn organisaties met bedrijfsmatige processen en een met het bedrijfsleven overeenkomstige structuur. De achterliggende overweging van het staatsaandeelhouderschap is altijd het publiek belang van de ondernemingen. In het geval van FMO is, zoals ook valt te lezen in het Jaarverslag Staatsdeelnemingen, het publiek belang armoedebestrijding: «FMO is opgericht om duurzame economische groei in ontwikkelingslanden te bevorderen. Door de private sector in deze landen te versterken, wil de staat een bijdrage leveren aan het terugdringen van armoede». Bevordering van het publiek belang door versterking van de private sector in ontwikkelingslanden is overigens iets waar ook het Nederlands internationaal actief bedrijfsleven voordeel bij kan hebben.

Het publiek belang vindt zijn weerslag in de wijze waarop de staat als aandeelhouder acteert ten aanzien van het beloningsbeleid, dat voldoende gematigd moet zijn. Staatsdeelnemingen als behartigers van het publiek belang en als organisaties met bedrijfsmatige processen en een met het bedrijfsleven overeenkomstige structuur bevinden zich aldus op het snijvlak van de (semi)publieke en private sector. Dat geldt ook voor FMO, een ontwikkelingsbank met publieke en private aandeelhouders. Naast de staat zijn de private aandeelhouders verschillende Nederlandse banken (zo'n 35%) en verder meer dan honderd kleinere partijen (zo'n 14%). FMO is geen charitatieve instelling; als bank (onder toezicht van DNB) is ze gehouden een positief resultaat te behalen en wordt ze geacht financieel op eigen benen te staan. Sinds 2006 hebben aandeelhouders dan ook geen nieuw kapitaal meer ingebracht, zijn de door FMO behaalde financiële resultaten consistent positief en heeft het een solide balans. Voor het financieren van investeringen is FMO afhankelijk van de internationale kapitaalmarkt en voor het aantrekken van deze financiering opereert FMO in concurrentie met marktpartijen. Daarnaast opereert FMO uitsluitend ten behoeve van en in samenwerking met (Nederlandse en internationale) private partijen. Hiermee onderscheidt ze zich van andere, meer traditionele ontwikkelingsorganisaties.

Vraag 5

Deelt u de mening dat nu de meerderheid van de aandelen van FMO in handen is van de staat en meer dan 90 procent van het eigen vermogen van FMO is opgebracht door de Nederlandse belastingbetaler, ook voor de bestuurders van FMO de Balkenendenorm zou moeten gelden? Zo ja, bent u bereid die op te leggen? Zo nee, bent u dan bereid de aandelen FMO van de hand te doen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

De afgelopen jaren is met de Kamer meermalen gesproken over de methodiek die het kabinet hanteert om als aandeelhouder een beloningsbeleid voor een staatsdeelneming vast te stellen dat recht doet aan het snijvlak waarop zij actief zijn. Binnen die methodiek valt FMO in de categorie publiek/markt. De ondernemingen in deze categorie bewegen zich in een publieke context, maar ondervinden – meer dan de ondernemingen in de categorie publiek – de invloed van de markt. Deze deelnemingen concurreren voor een gedeelte van hun activiteiten met de markt, werken nauw samen met private partijen of zijn voor hun topfuncties, meer dan de publieke categorie, afhankelijk van bestuurders met ervaring in een commerciële omgeving. Dat leidt ertoe dat het beloningsbeleid van FMO zowel is vergeleken met de genormeerde beloningen in de (semi)publieke sector als met beloningen van vergelijkbare ondernemingen in de marktsector. Zoals in het Jaarverslag Beheer Staatsdeelnemingen over 2009 en het onlangs met uw Kamer besproken verslag over 2010 vermeld, heeft dat ertoe geleid dat in 2009 voor FMO een nieuw, gematigder beloningsbeleid is vastgesteld. Dit jaar is met de aandeelhouders overeenstemming bereikt over een verdere matiging van het beloningsbeleid.